

Iztietako parrokiak 50 urte

JULIAN ALBISTUR ARANBURU

Elizari lotutako gaia izanik eta hortik aparte nabilenez, agian ez naiz pertsona egokia lan hau idazteko. Duela 41 urte, 1975ean ezkonduz geroztik Erreterian bizi naiz, horietatik azken 33 urteak Erdialdean, Iztieta elizatik gertu. Nire bizitzan gidatzen nauena, etikatik gertuago dago erlijiotik baino. Hori uste dut behintzat. San Jose Langilea Parrokia eraikia ezagutu nuen. Elizara gutxitan joan arren, “nire” parrokia ere bada eta 50 urteko egitarauko ekitaldietara agertzen saiatu naiz, batez ere, jakinminagatik. Beraz, zertzelada batzuk ematen saiatuko naiz, ur sakonetan sartu eta inor mindu gabe.

Interesgarria iruditu zitzaidan Apirilaren 28an egindako mahai-ingurua, Joserra Trebiño, Antselmo Arrieta eta Arantza Morilloren partaidetza-rekin. Antselmok, parrokiaren sorrerako eragile sutsuak, duela 50 urteko kontuak xehetasunez kontatu zizkigun. Harrigarria egin zitzaidan 88 urteko pertsonaren ahotik hainbeste gauza entzutea, fisikoki mugatua egon arren, buru argia baita ora indik. Luxu handi bat.

Harrituta utzi ninduen Antselmok bere azalpenarekin: «Eraikin berria egin ondoren 18.000.000 pezetako zorra genuen eta ezin nintzen joan mi-siolari Ekuadorrera, zor hori murriztu gabe; hurrengoari ez nion karga hori utzi nahi». Gero, hasierako Hondarribia kaleko etxe azpiko lokala, eraikitzaileak dohainik emana, merkaturatu eta jendearen diru-laguntzarekin lortu zuen kopuru hori jaitea. Antselmok jarraitu zuen: «8.000.000 pezetako mailegua lortzeko, Aurrezki Kutxak 80 abal-emaile eskatu zizkigun, nomina eta etxebizitza zeukan jendea, noski, operazioa bermatzeko. Baita lortu ere, jendeak erantzun baitzuen». Gaur egungo ikuspegitik, diru-kopuru handia izanda ere, ez dauka zer ikusirik orduko balioarekin, garai

hartan 8.000.000 pezeta dirutza baitzen. 2001ean Euroa martxan jarri zenetik (Euro1=166,386 Pezeta), erreferentziak galtzeko arriskua dago. Kontuak ateratzeko, garai hartan Iztieta etxebizitzak 500.000 pezetako balioa zuen, gutxi gorabehera.

Gaur egun pentsaezina dirudi, krisiaren eraginez, lanean ezegonkortasuna nagusitzen ari baita. Atzerapauso handia eman da azken urteotan. Hala ere, orduko lorpena izugarria izan zen. Borondate onenarekin eginda ere, ez dakit arriskua neurtu zuten. Zoritxarrez, azkenaldian ederki ikusi dugu zer gertatzen den maileguari aurre egiten ez bazaio: etxea galtzen dela. Kasu krudelak gertatu dira, benetako dramak. Gauza hauek Europan, XXI. mendean gertatzea ezinezkoa zirudien arren, sarritan gertatu dira. Azkenaldi honetan, handigoak ere gertatzen ari dira. Siriako errefuxiatuekin gertatzen ari dena lotsagarria da.

Maiatzaren 1ean bete ditu 50 urte Iztieta parrokia. 1965ean, Erreterian betiko parrokia motz gelditzen zen, orduko biztanlegoaren hazkunde izugarriaren ondorioz, elizkizunak eskaintzeko. Horrela, 1965ean bertan abian jarri zuten Iztieta. Hasieran, behin-behinekoa, aipatutako Hondarribia kalean. Gero, eliza berria non kokatu erabakitzeke eztabaida latzak izan ondoren, egin zuten gaur egun ezagutzen dugun arkitektura bereziko eraikina, bere oina zirkulu erdia baita, gutxi gorabehera. Bi aldeetara dorreak dituelarik.

Urte gutxitan Erreteria, parrokia bakar bat izatetik (Jasokundeko Andre Maria), hamar izatera pasa zen. Iztieta-arekin bateratsu egin baitziren kaputxinoen Fatima, Alabergakoa... Orduan parrokia gutxi eta apaiz asko eta orain alderantziz: parrokia asko eta apaiz gutxi. Egoera asko aldatu baita 50 urteotan. Herriaren biztanle kopuruaren bilakaera ikus dezagun:

<i>Urtea</i>	1950	1960	1970	1977	1981	1990	2000	2015
<i>Populazioa</i>	12.784	18.642	34.610	48.586	45.789	42.441	39.200	39.555

Iztietako San Jose Langilea Parrokia

Herriaren populazioa 1950etik 1977ra (27 urtean) ia laukoiztu egin zen, garaitu horretan gailurra jo zuelarik, ia 50.000 biztanlera iritsi baitzen. Gero jaisten joan zen, eta azken 15 urteotan mantendu egin da, ia 40.000 biztanleren inguruan. Bestalde, bokazioak ere bakandu egin dira, sinismena ahuldu eta, azkenik, Estatu laikoan bizi garenez, elizara jende gutxi joaten da; bereziki, gazteen kasuan oso nabarmena da. Elizak, erakunde bezala, gazteak ez baditu erakartzen, nire ustez, oker dabil.

Azken 50 urteotako aldaketa ikusita, ez dut uste soilik moda kontua denik, gizartearen joera aldaketa baizik. Gizartean, aldaketak abiada bizian doaz; Eliza, ordea, zaharkituta dago, nire ustez eta Frantzisko Aita Santuak erabakiak hartu behar dituela uste dut. Adibidez, genero ikuspegitik emakumeak diskriminatzea, gaur egun onartezina da. Apaizen zelibatu, edo ezkongetzari buruz ere, antzeko zerbait esan daiteke. Baina, hau beste kontu bat da, ez baita lan honen helburua ere.

Elizkizunetatik aparte, zerbitzu anitzak eskaini ditu eraikinak bere historian. Besteak beste, ha-

sieran mojek edo lekaimeek hor eskola ematen zuten; lehenengo urteetan, Orereta Ikastolako ikasleek ere gelak hor izan zituzten, Olazabaleko egoitzara joan aurretik; etorkinen bizileku ere izan zen. Gimnasia ere egiten zuten emakumeek. Sozial mailako beste ekintza ugari egin dira bertan. Elizaren azpian, elkarte gastronomiko bat ere badago. Azkenean, sozialki etekin ona atera zaiola esango nuke.

Izena ere hasieratik esanguratsua du: «San Jose Langilea Parrokia». Iztietan, sorreratik, oro har, langilez osatutako auzoa izan baita. Kapitalismo basatiaren agindupean bizi garen honetan, diruaren mende, agintari ezgai askoren laguntzarekin, urteotan krisiak eraginda, langileriak hainbeste urteko borrokan lortutako eskubideak urratuak izan ondoren pikutara joan dira, sozial mailan 30 urteko atzerapausoa emanez. Santuaren laguntza behar da hau konpondu nahi badugu. San Jose Langilearen eguna, hain justu, maiatzaren 1ean ospatzen da. Langilegoaren erreferentea da, non langileek eta sindikatuek euren aldarrikapenak azaltzen dituzten.

Iztietako parrokiak, bere 50 urteko ibilbidean, 4 parroko izan ditu: Antselmo Arrieta, Jexux Zubillaga, Pedro Vazquez, eta oraingoa, Joserra Trebiño.

ANTSELMO ARRIETA

Bergaran jaio zen 1928an, eta apaiz egin Donostian 1953an. Bergarako Angiozar auzoan egon zen 4 urtez. Handik Madrilera joan zen ikastera, eta Zientzia Politiko eta Sozialetan lizentziatu zen. 1966ko urtarrilaren 8an, Errenteriako San Jose Langilea Parrokiaren erretore izendatu zuten. Hasieran, Hondarribia kalean, ondoren Iztietako eliza berria eraikitzeko eragile nagusia izan zen. 1984an Ekuadorrera misiolari joan zen; han 19 urte igaro zituen. 2003an jubilatu zen eta egun Donostiako Apaiztegian bizi da. Liburu ugari argitaratu ditu, eta, 88 urterekin gogotsu ikusten zaio.

JEXUX ZUBILLAGA

Antselmoren ondoren, 1984ko ekainaren 17an, San Jose Langilea Parrokiaren erretore izendatu zuten, bertan urte batzuk eman zituelarik. Trintxerpen ere parroko izan zen. Gaur egun Donostiako Antiguako San Sebastian elizako parrokoa da.

PEDRO VAZQUEZ

Hondarribian jaioa, 1972ko urriaren 12az gerostik, San Jose Langilea Parrokian 40 urte eman

zituen, Jexuxen ondorengo parrokoa izanik, 2012an apaizgintzan urrezko ezteiak ospatu ondoren, jubilatu zen arte. Hala ere, apaizen beharretatik, oraindik mezak ematen jarraitzen du.

JOSERRA TREBIÑO

Eibarren jaioa, Azpeitiko Urrestilla auzoan hasi zen apaiz bezala, gero Irunen eta Martutenen parroko izan zen. Caritasen eta, oro har, sozial mailan lan handia egin du. 2012az gerostik Iztietako San Jose Langilea Parrokian dihardu parroko. Jasokundeko Andre Maria Parrokian ere ari da lanean. Lanpetua dabil.

Apaiz gehiago aritu dira lanean San Josen: Andoni Lekuona, oiartzuarra (1966-1973); Joxe Mari Iza, oiartzuarra hau ere (1967-1972); Joxe Manuel Labaien, andoaindarra (1971-1973); Elias Zuloaga, berastegierra, 1973tik 1982an hil zen arte. Gerrogo Esteban J. Agirre, eta orain Herman Bagara (Afrikarra, Beningoa).

Aipatutako 4 erretore eta beste apaizez aparte, jende asko aritu da lanean bolondres 50 urte haue-tan, lan isila, baina beharrezkoa eginez. Besteak beste, eliz-batzarretan, katekesia irakasten, gaixoak bisitatzen, janaria banatzen, mantenu lanetan, garbiketetan... Mila esker denoi, bihotz-bihotzez.

Doinua: *Mendian gora haritza*

1

Hirurogeita bostean,
gabezia ikustean,
Iztietako auzo berria
eliza eskean.
Aldarrikatzen hastean,
batean eta bestean,
elizatxo bat eratu zuten
ia ezustean.

2

Antselmoren eraginez,
lanean jardunda grinez;
batzuk nekatu arte zeharo,
beste asko minez.
Bolondres lana eginez,
denak borondate finez,
auzotarrentzat lorpen ederra
gogotsu ekinez.

3

Eraikin berria gero,
Aurrezki Kutxan bezero,
maileguari aurre eginez
hamaika numero.
Lanean blai egunero,
kuota ere hileroko
ordaintzen zenez amortizatu
dute honezkeroko.

4

Aukeratuta tokia,
eraiki zen Parrokia:
Jesusen aita San Jose zenez
izen egokia.
Zirudien utopia,
baina zen filantropia;
krisi garaian sozial mailan
da behatokia.

5

Antselmo urrun joanda,
hurrena Jexuxen txanda,
Pedrok bizitza bertan eman du
egia esanda.
Bokazioen eztanda,
galtzen doala bistan da;
Joserra kristau zintzoen bidez
egin propaganda.

6

Nagusi edo maizterra,
ekidin behar da gerra;
fededunentzat Eliza baita
laguntza ederra.
Mundua denez ankerra,
bartzertuz bide okerra,
parrokiako jendea gida
ezazu Joserra.